

SULIT
(CONFIDENTIAL)

KEMENTERIAN PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA MALAYSIA

**BUKU PANDUAN PENGELASAN PREMIS PENGINAPAN PELANCONG
(HOTEL GREEN)
GUIDELINES FOR HOTEL CLASSIFICATION (GREEN HOTEL)**

*Nota: Skim penilaian bintang ini hanya terpakai untuk hotel yang mempunyai sekurang-kurangnya sepuluh (10) bilik
(The star rating scheme is only applicable to hotels with a minimum of ten lettable room)*

HOTEL GREEN
(GREEN HOTEL)

BIL	KRITERIA	MARKAH
1.0	POLISI PERSEKITARAN DAN TINDAKAN OLEH PIHAK HOTEL (Environmental policy and actions for hotel operation)	11
2.0	PENGGUNAAN BAHAN-BAHAN MESRA PERSEKITARAN (Use of Green products)	5
3.0	KERJASAMA ANTARA HOTEL DAN KOMUNITI / ORGANISASI TEMPATAN (Collaboration with the community and local the organizations)	9
4.0	PEMBANGUNAN SUMBER MANUSIA (Human resource development)	3
5.0	PENGURUSAN SISA PEJAL (Solid waste management system)	7
6.0	PENGURUSAN PENGGUNAAN TENAGA (Energy efficiency)	6
7.0	PENGURUSAN PENGGUNAAN AIR (Water efficiency and water quality)	12
8.0	PENGURUSAN SISTEM UDARA (DI DALAM DAN DI LUAR BANGUNAN) (Air quality management (indoor and outdoor))	4
9.0	KAWALAN PENCEMARAN BUNYI (Noise pollution control)	2
10.0	PENGURUSAN DAN RAWATAN SISTEM AIR YANG TELAH DIGUNAKAN (Waste water treatment and management)	10
11.0	PENGURUSAN SISA BAHAN KIMIA DAN TOKSIK (Toxic and chemical substance disposal management)	11
MARKAH KESELURUHAN		80

ASEAN Green Hotel Standard Guideline

Kriteria Utama (Major Criteria)	Keperluan - Hotel (Requirements - Hotels)	Petunjuk mengenai amalan / pencapaian (Indication of practices / achievements)	Dokumen/ Dokumen Sokongan (Supporting Documents / Documents)
<p>1. Dasar alam sekitar dan tindakan untuk operasi hotel.</p> <p>1. (Environmental policy and actions for hotel operation.)</p>	<p>1.1 Mempromosikan aktiviti alam sekitar bagi menggalakkan penglibatan kakitangan hotel, pelanggan dan pembekal untuk mengambil bahagian dalam amalan pengurusan alam sekitar.</p> <p>1.1 (Promotion of environmental activities in order to encourage the involvement of hotel staff, clients and suppliers to participate in environmental management practices.)</p>	<p>Senarai aktiviti / program alam sekitar yang dilaksanakan berkaitan dengan galakan kakitangan / pelanggan / pembekal untuk mengambil bahagian.</p> <p>(List of environment activities / programs implemented in connection with the encouragement of staff / clients / suppliers to participate.)</p>	<p>- Pendaftaran penyertaan.</p> <p>- Rekod gambar aktiviti.</p> <p>- Laporan aktiviti.</p> <p>- Registration of participation.</p> <p>- Photo records of activities.</p> <p>- Activity report.</p>
	<p>1.2 Kewujudan pelan untuk meningkatkan kakitangan agar peka terhadap persekitaran contohnya latihan.</p> <p>1.2 (Existence of plan for raising staff to be aware of environment i.e. training.)</p>	<p>Pelan bagi meningkatkan kesedaran alam sekitar.</p> <p>(Environmental awareness rising plan(s).)</p>	
	<p>1.3 Kewujudan pelan pengurusan alam sekitar untuk operasi hotel.</p> <p>1.3 (Existence of environmental management plan for hotel operation.)</p>	<p>Pelan pengurusan alam sekitar hotel dilaksanakan.</p> <p>(Hotel environmental management plan implemented.)</p>	<p>- Terbukti dengan pencapaian dan kejayaan.</p> <p>- Proved of achievements / accomplishments.</p>
	<p>1.4 Kewujudan program pemantauan bagi pengurusan alam sekitar hotel.</p> <p>1.4 (Existence of monitoring program for environmental management of hotels.)</p>	<p>Pengukuran program / pujian aktiviti.</p> <p>(Measurement of programs / activity compliments.)</p>	

ASEAN Green Hotel Standard Guideline

Kriteria Utama (<i>Major Criteria</i>)	Keperluan Hotel (<i>Requirements - Hotels</i>)	Petunjuk mengenai amalan / pencapaian (<i>Indication of practices / achievements</i>)	Dokumen/ Dokumen Sokongan (<i>Supporting Documents / Documents</i>)
2. Penggunaan produk hijau. 2. (<i>Use of Green products.</i>)	2.1 Galakan penggunaan produk tempatan untuk operasi hotel iaitu produk tempatan seperti makanan dan kraftangan. 2.1 (<i>Encouragement for the use of local products for hotel operation i.e. food and handicrafts.</i>)	Pembelian kriteria sokongan dan promosi produk tempatan. (<i>Purchasing criteria of local product support and promotion.</i>)	– Bukti dasar hotel yang menggalakkan penggunaan produk tempatan. – Kontrak antara hotel dan masyarakat setempat. – <i>Evidence of hotel policy that encourage the use of local products.</i> – <i>Contract between hotel and the local community.</i>
	2.2 Galakan untuk penggunaan produk mesra alam. 2.2 (<i>Encouragement for the use of environmentally friendly products.</i>)	Kriteria perolehan hijau yang digunakan. (<i>Green procurement criteria in use.</i>)	Bukti pelaksanaan Bila / oleh siapa kriteria ini dibuat dan digunakan. (<i>Evidence of implementations When / by whom these criteria were created and used.</i>)

ASEAN Green Hotel Standard Guideline

Kriteria Utama (<i>Major Criteria</i>)	Keperluan Hotel (Requirements - Hotels)	Petunjuk amalan / pencapaian (Indication of practices / achievements)	Dokumen / Dokumen sokongan (Supporting Documents/ Documents)
<p>3. Kerjasama dengan komuniti dan organisasi tempatan. 3. (<i>Collaboration with the community and local organizations.</i>)</p>	<p>3.1 Kewujudan pelan / aktiviti untuk membantu meningkatkan kualiti kehidupan masyarakat. 3.1 (<i>Existence of plans/ activities to help improve quality of life of the community.</i>)</p>	<p>Senarai kualiti komuniti bagi peningkatan kehidupan. (List of community quality of life improvement.)</p>	<p>Bukti aktiviti-aktiviti yang dilaksanakan Apabila / di mana / di mana mereka diadakan. (Evidence of activities implemented When / where / by whom they were held.)</p>
	<p>3.2 Kewujudan program kesedaran yang meningkat untuk komuniti setempat mengenai perlindungan alam sekitar. 3.2 (<i>Existence of awareness rising programs for local community on environmental protection.</i>)</p>	<p>Program /aktiviti kesedaran perlindungan alam sekitar yang dilaksanakan dalam komuniti oleh kakitangan hotel. (<i>Environmental protection awareness programs/ activities implemented in community by hotel / hotel staff.</i>)</p>	<p>Apabila / di mana / oleh siapa program-program ini diadakan. (<i>When / where / by whom these programs were held.</i>)</p>

ASEAN Green Hotel Standard Guideline

Kriteria Utama (<i>Major Criteria</i>)	Keperluan Hotel (Requirements - Hotels)	Petunjuk amalan / pencapaian (Indication of practices / achievements)	Dokumen / Dokumen sokongan (Supporting Documents / Documents)
4. Pembangunan sumber manusia. 4. (<i>Human resource development.</i>)	4.1 Peruntukan program latihan untuk operasi dan kakitangan pengurusan pada persekitaran pengurusan. 4.1 (<i>Provision of training programs for operation and management staff on environmental management.</i>)	Program / aktiviti latihan pengurusan alam sekitar yang dibuat oleh hotel untuk kakitangan pada beberapa tahun lepas (1-2 tahun). (<i>Environmental management training programs / activities created implemented by hotel for staff in the past years (1-2 years).</i>)	Bukti Sokongan. (<i>Supporting Evidence.</i>)

ASEAN Green Hotel Standard Guideline

Kriteria Utama (<i>Major Criteria</i>)	Keperluan Hotel (<i>Requirements - Hotels</i>)	Petunjuk amalan / pencapaian (<i>Indication of practices / achievements</i>)	Dokumen / Dokumen sokongan (<i>Supporting Documents / Documents</i>)
5. Pengurusan sisa pepejal. 5. (<i>Solid waste management.</i>)	5.1 Pengenalan teknik pengurusan sisa contohnya pengurangan sisa, penggunaan semula, kitar semula, pemisahan sisa dan kompos. 5.1 (<i>Introduction of waste management techniques e.g. waste reduction, reuse, recycling, waste separation and composting.</i>)	Pengendalian sisa dan program latihan pengurusan / aktiviti yang dilaksanakan pada beberapa tahun lepas untuk kakitangan. (<i>Waste handling and management training programs/ activities implemented in the past years for staff.</i>)	Bukti Sokongan. (<i>Supporting Evidence.</i>)
	5.2 Galakan penglibatan kakitangan hotel dalam pengurangan sisa, penggunaan semula, kitar semula, pemisahan sisa dan program penggubahan. 5.2 (<i>Encouragement of the involvement of hotel staff in waste reduction, reuse, recycling, waste separation and composting programme.</i>)	Program / aktiviti yang menggalakkan penglibatan kakitangan hotel dalam pengendalian dan pengurusan sisa pada tahun-tahun yang lalu. (<i>Programs / activities encouraging involvement of hotel staff in waste handling and management in the past years.</i>)	Bukti Sokongan. (<i>Supporting Evidence.</i>)
	5.3 Galakan penglibatan tetamu hotel dalam penggunaan semula, kitar semula, pemisahan sisa. 5.3 (<i>Encouragement of the involvement of hotel Guest in reuse, recycling, waste separation.</i>)	Program/aktiviti menggalakkan penglibatan tetamu dalam pengendalian sisa, pengurusan dan peminimuman pada tahun-tahun yang lalu. (<i>Programs/ activities encouraging guest involvements in waste handling, management and minimization in the past years.</i>)	Bukti Sokongan. (<i>Supporting Evidence.</i>)

ASEAN Green Hotel Standard Guideline

Kriteria Utama (Major Criteria)	Keperluan Hotel (Requirements - Hotels)	Petunjuk amalan / pencapaian (Indication of practices / achievements)	Dokumen / Dokumen sokongan (Supporting Documents / Documents)
6. Kecekapan tenaga. 6. (Energy efficiency.)	6.1 Pengenalan teknik penjimatan tenaga dan / atau teknologi penjimatan tenaga dan peralatan untuk hotel untuk mengurangkan penggunaan tenaga. 6.1 (Introduction of energy saving techniques and / or energy saving technology and equipment for hotel to reduce energy consumption.)	Pemasangan dan penggunaan teknologi dan teknik cekap tenaga di hotel pada tahun- tahun yang lalu. (Installation and use of energy efficient technologies and techniques in hotel in the past years.)	– Bukti sokongan. – Gambar / Dokumen / Laporan Pelaburan. – Pendaftaran penyertaan. – Supporting Evidence. – Photo / documents / investment reports. – Registration of participations.
	6.2 Pemasangan meter / peralatan untuk memantau penggunaan tenaga. 6.2 (Installation of meters/equipment to monitor energy consumption.)	Pemasangan teknologi pemeteran penggunaan kuasa dan tenaga. (Installation of power and energy consumption metering technologies.)	– Laporan pelaburan/ gambar / dokumen. – Memeriksa laporan tenaga. – Investment report / photos / documents. – Energy reports checks.
	6.3 Galakan penglibatan Tetamu Hotel dalam penjimatan tenaga. 6.3 (Encouragement of the involvement of hotel Guest in energy saving.)	Jemputan dan mesej galakan untuk mempromosikan tetamu hotel dalam kecekapan tenaga di hotel. (Invitation and encouragement messages to promote hotel guest in energy efficiency in hotel.)	– Bukti sokongan. – Semakan. – Supporting Evidence. – Checks.

ASEAN Green Hotel Standard Guideline

Kriteria Utama (Major Criteria)	Keperluan Hotel (Requirements - Hotels)	Petunjuk amalan / pencapaian (Indication of practices / achievements)	Dokumen / Dokumen sokongan (Supporting Documents / Documents)
<p>7. Kecekapan air dan kualiti air. 7. (Water efficiency and water quality.)</p>	<p>7.1 Pengenalan teknik penjimatan air dan / atau penggunaan teknologi dan peralatan penjimatan air untuk mengurangkan penggunaan air. 7.1 (Introduction of water saving techniques and / or use of water saving technology and equipment to reduce water consumption.)</p>	<p>Pemasangan dan penggunaan teknologi dan amalan cekap air di hotel pada tahun-tahun yang lalu. (Installation and use of water efficient technologies and practices in hotel in the past years.)</p>	<p>Bukti sokongan. (Supporting evidences.)</p>
	<p>7.2 Penyelenggaraan yang kerap untuk peralatan penjimatan air. 7.2 (Regular maintenance for water saving equipment.)</p>	<p>Laporan penyelenggaraan pasukan kejuruteraan mengenai teknologi cekap air. (Maintenance reports of engineering team on water efficient technologies.)</p>	<p>- Bukti Sokongan. - Foto / pencapaian penjimatan kos perbandingan. - Supporting evidences. - Photos / comparative cost saving achievement.</p>
	<p>7.3 Galakan penglibatan Tetamu Hotel dalam penjimatan air. 7.3 (Encouragement of the involvement of hotel Guest in water saving.)</p>	<p>Media/ amalan promosi untuk tetamu hotel mengenai penglibatan kecekapan air. (Promotional media/ practices for hotel guests on water efficiency involvements.)</p>	<p>Bukti sokongan. (Supporting evidences.)</p>
	<p>7.4 Memastikan kualiti air yang digunakan di hotel. 7.4 (Ensure the quality of water used in the hotel.)</p>	<p>Ujian kualiti air. (Water quality testing.)</p>	<p>Keputusan ujian. (Test result.)</p>

ASEAN Green Hotel Standard Guideline

Kriteria Utama (<i>Major Criteria</i>)	Keperluan Hotel (<i>Requirements - Hotels</i>)	Petunjuk amalan / pencapaian (<i>Indication of practices / achievements</i>)	Dokumen / Dokumen sokongan (<i>Supporting Documents / Documents</i>)
8. Pengurusan kualiti udara (dalaman dan luaran). 8. (<i>Air quality management (indoor and outdoor).</i>)	8.1 Penetapan kawasan merokok dan bebas rokok. 8.1 (<i>Designation of smoking and nonsmoking area.</i>)	Gambar kawasan merokok dan bebas rokok yang ditetapkan di hotel. (Photo of smoking and nonsmoking areas designated in hotel.)	– Semakan. Bukti sokongan. – <i>Checks.</i> – <i>Supporting evidences.</i>
	8.2 Pemantauan dan penyelenggaraan yang kerap bagi peralatan dan kemudahan hotel untuk memastikan kualiti udara iaitu kualiti udara seperti penghawa dingin. 8.2 (<i>Regular monitoring and maintenance for equipment and hotel facilities to ensure the air quality i.e. air conditioning.</i>)	Laporan penyelenggaraan penghawa dingin/teknologi pengudaraan untuk memastikan kualiti udara yang baik di hotel. (<i>Maintenance report of air conditioning/ventilating technologies to ensure good air quality in hotel.</i>)	Bukti sokongan. (<i>Supporting evidences</i>)

ASEAN Green Hotel Standard Guideline

Kriteria Utama (Major Criteria)	Keperluan Hotel (Requirements - Hotels)	Petunjuk amalan / pencapaian (Indication of practices / achievements)	Dokumen / Dokumen sokongan (Supporting Documents / Documents)
9. Kawalan pencemaran bunyi bising. 9. (Noise pollution control.)	9.1 Kewujudan program kawalan bunyi bising daripada operasi hotel. 9.1 (Existence of noise control program from hotel operation.)	Aktiviti program yang dilaksanakan di hotel untuk memastikan kawalan bunyi bising di hotel. (Program activities implemented in hotel to ensure noise control in hotel.)	Bukti sokongan. (Supporting Evidences)

ASEAN Green Hotel Standard Guideline

Kriteria Utama (<i>Major Criteria</i>)	Keperluan Hotel (<i>Requirements - Hotels</i>)	Petunjuk amalan / pencapaian (<i>Indication of practices / achievements</i>)	Dokumen / Dokumen sokongan (<i>Supporting Documents / Documents</i>)
<p>10. Rawatan dan pengurusan air sisa (kualiti air). 10. (<i>Waste water treatment and management (water quality).</i>)</p>	<p>10.1 Penggunaan mekasmisme untuk mencegah pencemaran air dan mengurangkan penjanaaan air sisa. 10.1 (<i>The use of mechanisms to prevent water contamination and reduce waste water generation.</i>)</p>	<p>Pelaksanaan program peminimuman pencemaran air dan pencegahan pencemaran di hotel pada tahun-tahun lepas. (<i>Program implementation on minimization of water contamination and pollution prevention in hotel in the past years.</i>)</p>	<p>Bukti sokongan. (<i>Supporting evidences</i>)</p>
	<p>10.2 Promosi penggunaan air kitar semula / kelabu yang beroperasi iaitu promosi penggunaan air yang boleh dikitar semula / kelabu yang beroperasi iaitu pokok-pokok yang disediakan. 10.2 (<i>Promotion of the use of recyclable/grey water in operation i.e. watering trees.</i>)</p>	<p>Membuktikan promosi hotel untuk menggunakan semula air dan penggunaan air tera terakat di hotel. (<i>Proves of hotel's promotion to reuse water and use of treated water in hotel.</i>)</p>	<p>Bukti sokongan. (<i>Supporting evidences</i>)</p>
	<p>10.3 Galakan untuk penggunaan rawatan air kumbahan yang sesuai. 10.3 (<i>Encouragement for an appropriate use of wastewater treatment.</i>)</p>	<p>Pelaksanaan rawatan air sisa di hotel. (<i>Implementation of waste water treatment in hotel.</i>)</p>	<p>– Bukti sokongan (gambar, laporan pemantauan berkala, manual, pensijilan, resit perolehan). – Semakan. – <i>Supporting evidences (photos, regular monitoring reports, manual, certification, procurement receipt).</i> – <i>Checks.</i></p>

ASEAN Green Hotel Standard Guideline

Kriteria Utama (<i>Major Criteria</i>)	Keperluan Hotel (<i>Requirements - Hotels</i>)	Petunjuk amalan / pencapaian (<i>Indication of practices / achievements</i>)	Dokumen / Dokumen sokongan (<i>Supporting Documents / Documents</i>)
11. Pengurusan pelupusan bahan toksik dan kimia. (<i>Toxic and chemical substance disposal management.</i>)	11.1 Penyediaan tanda-tanda yang jelas untuk bahan toksik. <i>11.1 Provision of clear signs for toxic substance.</i>	Petunjuk penyimpanan dan penggunaan bahan kimia yang jelas dan mudah difahami di hotel. <i>(Clear and understandable indications of storage and use of chemicals in hotel.)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Bukti sokongan. - - Gambar pemeriksaan hotel secara berkala. - Laporan - pemeriksaan. - - Semakan. - <i>Supporting evident.</i> - <i>Photos regular checking of the hotel.</i> - <i>Inspection report.</i> - <i>Checks.</i>
	11.2 Pengurusan pembuangan sisa berbahaya yang bersesuaian. <i>11.2 Appropriate hazardous waste disposal management.</i>	Pengendalian sisa berbahaya dan amalan pelupusan dalam latihan hotel kakitangan mengenai pengendalian pengurusan sisa berbahaya. <i>(Hazardous waste handling and disposal practices in hotel-training of staffs on the hazardous waste management handling.)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Laporan / EIA / Bukti. - Semakan. - Manual. - - <i>Reports / EIA / Proves.</i> - - <i>Checks.</i> - <i>Manual.</i>